

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Vtrum maneat existentia panis, vel etiam gradus aliquis
substantialis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

substantia panis maneret, & Verbo vniretur, non tamen idcirco Caro Christi esset presens in Eucharistia. Nam Verbum diuinum potest assumere aliam naturam in terris, quamuis corpus, quod ex Virgine assumpsit, non sit in terris: cum enim sit vbique, potest assumere naturas maximè loco inter se distantes; nec idcirco altera ad alteram trahetur: ergo hæc fictio est prorsus inutilis ad explicandum hoc mysterium: solùm enim ex ea sequitur, Corpus Christi panem esse in Eucharistia, non carneum quod ex Virgine sumpsit: quod etsi Rupertus videatur concedere lib. 2. de officijs cap. 2. est tamen apertè contra Scripturas; *Panis, quem ego dabo, caro mea est pro sæculi vita.* & 1. ad Corinth. 11. *Hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur.* Item contra omnes Patres, qui semper loquuntur de *corpore carneo*, quod ex Virgine assumpsit, & in mortem pro nobis est traditum. Tertio, Ex hac sententia sequeretur, Deum tam propriè esse impanatum, quam incarnatum; & panem triticum, quam hominem. Item quotidie nouam fieri vnionem hypostaticam, quæ ab initio non fuit; scilicet cum alio, & alio pane; & eandem quotidie desinere.

39
Non remanere materiam panis, contra Durandum probatur.

Dico Tertio, Materia panis non manet in Eucharistia. Est etiam fide tenendum contra Durandum.

Probatur Primo, Quia tota substantia panis conuertitur & transubstantiatur in Corpus Christi, vt docet Concilium Lateranense, & Tridentinum supra.

Probatur Secundo, Quia, iuxta sententiam Durandi, accidentia nõ remanent sine subiecto: quod damnatum est in Concilio Constantiensi sess. 8. Patet hoc, Quia, si materia manet, accidentia retinent suum subiectum; nam materia est subiectum accidentium.

Probatur Tertio, Etiam si Anima Christi informaret materiam panis, non tamen idcirco esset ibi caro Christi, quæ de Virgine sumpta est, & pro vita sæculi tradita; quod est contra Scripturas, & Patres; sed esset ibi noua caro, iam ex tempore per nouam conuersionem genita. Dices, Caro Christi sumpta ex Virgine erit ibi per concomitantiam. Respondeo Primo, Hoc non sufficere; debet enim ibi esse directè ex vi consecrationis, & Sacramenti; vt patet ex illis verbis, *Hoc est corpus meum, quod pro vobis traditur.* Secundo, Nulla est connexio inter hanc carnem, & illam antiquam: quomodo ergo est ibi per concomitantiam? Denique, Si caro antiqua est ibi, quid opus est fingere ibi nouam carnem, quæ nihil ad vim verborum, & Christi intentionem faciat?

Refellitur sententia Durandi ex absurdis

Probatur Quarto; Ex sententia Durandi sequitur esse tria Christi corpora viua re distincta in eodem altari: nempe quod ex Virgine sumptum; quod ex materia panis & Anima conflatur; & quod ex Anima & materia vini: quorum, duo posteriora quotidie fiunt, & dissoluentur; ac proinde Christus quotidie nascetur, ac morietur: sicut, si vna anima esset in tribus corporibus, & ab vno separaretur, ille homo verè moreretur; & si alteri corpori iungeretur, aliquis verè nasceretur. Si dicas, Materiam panis & vini non constituere cum Anima distinctum corpus, sed agglutinari corpori antiquo, sicut alimentum: Saltem hinc sequitur corpus Christi quotidie secundum partes gigni & augeri, & rursus destrui & diffuere, vt fo-

lent mortalium corpora. Vel si tota illa materia manet informata, Christi corpus immensam molem nunc contraxit. Omitto alia, quæ contra hanc sententiam possent excogitari. Ad rationes Durandi, responsio patebit ex infra dicendis.

DVBIVM I.

Vtrum maneat existentia panis, vel etiam gradus aliquis substantialis?

Q Vidam Thomistæ putant existentiam panis manere, & per hanc existere accidentia. Hanc sententiam cum Bannes in 1. editione Primæ Partis fuisse secutus, in secunda sic mutauit, vt tantum dicat probabilem. Vide q. 4. ar. 2.

40
Thomistæ

Verum hæc sententia nullo modo est probabilis. Primò, Quia videtur contra dogmata fidei; quorum vnum est, *Tota substantia panis conuertitur in substantiam Corporis Christi*: Atqui substantia panis includit etiam existentiam panis, sicut substantia corporis Christi includit eius existentiam: ergo hæc etiam conuertitur. Confirmatur, Quia substantia, præcisâ existentia, conuerti non potest, cum non sit ens acti, ac proinde nec conuertibile. Alterum dogma est, *Solum accidentia panis remanere, vt expresse habet Concil. Tridentinum sess. 13. can. 2.* Vnde infero: ergo nullo modo existentia panis remanet. Patet consequentia; nam hæc existentia non est accidens, sed est id, quod primas partes obtinet in substantia actuali panis.

Existentia panis remanere in Eucharistia, repugnat dogmatibus fidei.

Secundò, Videtur etiam esse contra Philosophiam: quis enim animo concipiat existentiam rei, veluti vestem quamdam aut ornamentum, realiter ab illa separari, & alteri rei conferri; aut accidentia posse formaliter existere per existentiam substantiæ, ipsâ substantiâ peremptâ; cum rem periri, sit eius existentiam periri? Est enim existentia intima cuiusque rei actualitas, seu entitas, quatenus habet esse extra suas causas, sine quâ substantia nihil est, nisi in potentia obiectiua.

Repugnat etiam Philosophia.

Ex his facile refutatur alia quedam sententia, quam insinuat Caietanus hic in Responsione ad 3. & art. 4. vbi docet, etsi non maneat materia specifica panis, manere tamen quandam entitatem, quæ antea erat panis; & hanc per conuersionem fieri & esse Corpus Christi. Vnde art. 4. ait terminum transubstantiationis esse, vt id, quod erat panis, sit corpus Christi.

41
Sententia Caietani quod remaneat quædam entitas panis.

Hinc enim sequitur: Primò, Non totam substantiam panis conuerti: quod est contra fidem. Antecedens patet: nam id, quod manet, non conuertitur in aliud. Secundò, Non manere sola accidentia panis, sed aliquid substantiæ: quod etiam fidei repugnat. Tertio, Implicat, vt eadem numero entitas, quæ antea erat panis, nunc sit Corpus Christi. Probatur, quia res finita, quæ identificatur rebus distinctis, in se quoque distincta esse debet, ac proinde diuersa numero. Confirmatur; sola essentia diuina, ob suam immensitatem, potest rebus distinctis identificari; scilicet diuinis personis, quæ realiter distinguuntur: ergo id nulli rei creatæ concedendum. Quarto, In diuersis panibus sint diuersæ numero entitates: ergo, si per consecrationem hæ entitates fiunt & sunt Corpus Christi, ipsum identificabitur rebus pluribus numero distinctis. Denique non potest fieri successio differentiarum specificarum in indiuiduo

Refutatur.

quidno generis præcisè considerato: quia gradus specificus non possunt à generis separari, cum in vnam simplicem entitatem coalescant. Confirmatur, quia per eandem formam, panis est panis, & substantia, & entitas. Quomodo autem dicatur, *Id quod fuit panis, nunc est Corpus Christi*, qui modus loquendi videtur Caetanum mouisse, infra dicitur.

DVBIVM II.

Verum, si substantia panis non conuerteretur in Corpus Christi, sed maneret, posset ibidem poni Corpus Christi per diuinam potentiam?

42
Respon-
sio est affir-
mans.

Respondeo, Omnino tenendum est, potuisse ibi poni Corpus Christi cum pane, & sub pane, sicut modo est sub accidentibus per intimam præsentiam, quamuis accidentia tunc non haberent illum ordinem ad Corpus Christi, quem modo habent. Ratio est, quia sicuti quantitas panis, & alia accidentia, non excludunt Corpus Christi, sic neque substantia panis illud excludere potest, quin sub illa possit collocari & intimè præsens esse. Confirmatur; quia si Deus potest duo corpora retinentia suam extensionem simul ponere, multò magis poterit Corpus Christi habens modum existendi spirituale & indiuisibilem ponere sub panis substantia; cum corpus habens talem modum, nullo modo excludat aliud corpus habens extensionem. Vnde non solum potest per actionem substantialem & productiuam poni sub pane; sed etiam alibi positum per motum locale, seu actionem adductiuam sub pane collocari. Sicut enim actio productiua Corporis Christi sub accidentibus panis, nõ necessariò requirit desitionem panis; ita neque actio adductiua.

Qua actio-
ne possit
sub pane
poni Cor-
pus Chri-
sti.

Nec obstat, quod D. Thomas hic in Corpore dicit, rem non posse alicubi, vbi antea non erat, incipere esse, nisi vel per motum adducatur, vel per conuersionem alterius rei in ipsam ponatur. Quia D. Thomas loquitur de ordinarijs, & conuersis modis, quibus res aliqua incipit esse, vbi antea non erat; qui modi sunt motus localis, & conuersio. Non tamen intendit negare modum tertium, & extraordinariu, qui est instar puræ creationis: sed existimauit illum modum hinc locum non habere, Deumque etiam in miraculis, vti modis quàm maxime fieri potest consentaneis naturis rerum.

Explicatur
D. Tho.

ARTICVLVS III.

Verum substantia panis & vini per consecrationem annihilaretur?

43

Respondetur non annihilari. Ratio est, quia non desinit in nõ esse absolutè, sed in Corpus, & Sanguinem Domini. Verum, quia hoc obscure est:

Conuersio
quid sit, &
quid inclu-
dat.

Notandum est, Conuersionem esse transitum quemdam ex vna natura, vel forma, vel qualitate in aliam: vt cum vinum vertitur in acetum; cum aer in aquam; frigidum in calidum. Vnde necesse est conuersionem intrinsecè includere duas mutationes; quarum altera est in termino à quo, altera est in termino ad quem. Terminus enim à quo,

desinit esse, vnde mutatur ab esse, ad non esse. Terminus autem ad quem, incipit esse, vel absolutè, vt si antea non erat; vel secundum nouam quandam dependentiam, si erat.

Hoc ergo articulo quæstio est de mutatione quæ est in termino à quo, sicut annihilatio? Quidam Doctores existimant hanc mutationem, quæ est in termino à quo, scilicet in pane, esse annihilationem. Ratio est; quia panis absolutè desinit esse, sic vt nihil ipsius substantiæ remaneat, perinde ac si nihil aliud succederet ergo annihilatur. Probatur consequentia; Quia annihilatio est totius desinitio in nihil. Et confirmatur; quia panis iste potest reproducì à Deo per creationem: quod signum est fuisse annihilatum. Ita Gabriel Lectio- nẽ 40. in Canonem; & Occam in 4. q. 6. & Albertus Mag. in 4. dist. 10. quæ sententia non est improbabilis.

Quidam
putant pa-
nem anni-
hilari.

Meliùs tamen dicitur, panem non annihilari. Ita passim alij Doctores dist. 11. & D. Tho. hic. Rationem quidam reddunt: Quia panis, inquit, non desinit per meram suspensionem concursus diuini, sed ex vi actionis positivæ qua species se- parantur à subiecto. Detractis enim omnibus ac- cidentibus substantia naturaliter desinit esse: nam forma non potest manere in materia sine disposi- tionibus; vnde necessariò euanescit, Materia quo- que nõ potest priuari omni forma; vnde etiam necessariò desinit esse, cù prior forma euanescat, & alia non succedat.

44
Melius ne-
gatur.

Ratio quo-
rundam.

Sed contrà: Primò, Quia hæc sententia supponit accidentia separari à substantia panis per actionem positiuam, per quã accipiant modum quen- dam positiuum existendi per se, qui modus sit ter- minus huius actionis: quod non videtur verum. Nam frustra ponitur talis modus existendi posi- tiuus in speciebus Sacramentalibus; vt infra ostē- demus: vnde etiam frustra ponitur illa actio se- parans accidentia, & modum illum conferens. Secundò; Esto, sit talis actio, & talis modus in accidentibus separatis, non tamen videtur facere ad propositum. Nam conuersio panis in Corpus Christi, est integra quædam mutatio substantia- lis: ergo non debet constare nisi mutationibus substantiabilibus. Sicut enim substantia composita non constat, nisi substantijs; ita mutatio substan- tialis composita debet tantummodò consistere mu- tationibus substantiabilibus; qualis est desinitio pa- nis & inceptio Corporis Christi. Atqui hæc mu- tatio circa accidentia, non est mutatio substan- tialis; quia solum terminatur ad illum modum accidentis: ergo est extra rationem transubstanti- ationis, quæ est mutatio substantialis: ergo ex ea non potest ratio desitionis illius sumi. Confir- matur, quia modus iste desinendi non repugnat annihilationi: quod patet in simili. Si enim Deus separaret ab Angelo intellectum, & voluntatem, & sic Angeli substantia desineret esse, verè anni- hilaretur. Sic si à toto mundo detraheret omnia accidentia, & ita mundus desineret esse, verè anni- hilaretur. Tertio, Ex detractiõne formæ, vel accidentium, non necessariò sequitur desinitio ma- teriæ, vt quæ sit omnium formarum, & acciden- tium corporalium fundamentum: sed solum ex ordinatione diuina merè libera, qua statuit illi rei subtrahere concursum conseruatiuum, quæ modo naturæ suæ tam dissentaneo existeret. Vnde hæc desinitio magis æstimanda est libera subtractione

Refellitur.

concur-